

Sygn. akt VIII C 293/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko E. R.

o zapłatę 8.264,23 zł

1) oddała powództwo;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 293/20

UZASADNIENIE

W dniu 1 listopada 2019 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej E. R. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zasądzenie kwoty 8.264,23 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozewm wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 22 marca 2019 roku z pierwotnym wierzycielem (...) Sp. z o.o. umowy pożyczki, która to pożyczka została udzielona na okres 30 dni. Pożyczkobiorca nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania – nie spłacił kapitału pożyczki 6.000 zł, prowizji 1.647 zł, ani odsetek kapitałowych za okres 30 dni w wysokości 49,32 zł. Następnie na mocy umowy cesji powód przejął prawa do wierzytelności wobec pozwanej z tytułu umowy pożyczki. **(pozew w e.p.u. k. 5-8)**

W dniu 11 grudnia 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który następnie utracił moc w skutek wniesienia przez pozwaną sprzeciwu, zaś sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. Pozwana podniosła zarzut nieudowodnienia istnienia wierzytelności ani jej wysokości. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 8v, sprzeciw od nakazu zapłaty k. 9v-11, postanowienie k. 15)**

Po przekazaniu sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe k. 18)**

W piśmie procesowym z dnia 6 lipca 2020 roku pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu, podnosząc ponownie zarzut niewykazania istnienia wierzytelności, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, a ponadto zarzut braku legitymacji czynnej i sprzeczności postanowień umowy pożyczki (nieuzgodnionych indywidualnie) dotyczących kosztów pozaodsetkowych z dobrymi obyczajami, rażąco naruszających interesy ekonomiczne pozwanej jako konsumenta. Wskazała, że powód w żaden sposób nie udowodnił, że doszło do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki, powód nie przedstawił bowiem żadnych dowodów na wymianę z pozwaną przez pierwotnego wierzyciela oświadczeń woli w formie elektronicznej, które mogłyby świadczyć o zawarciu umowy pożyczki. **(pismo procesowe k. 63-65)**

Na rozprawie w dniu 16 października 2020 roku pełnomocnicy stron nie stawili się, zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy. **(protokół rozprawy k. 72)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 marca 2019 roku z rachunku bankowego nr (...) od płatnika (...) Sp. z o.o. w K. dokonano transakcji nr (...) na kwotę 6.000 zł na rachunek bankowy nr (...) ze wskazaniem danych odbiorcy (...) tytułem operacji „S..pl – Pożyczka z umowy Nr (...) Uwaga rachunek nie do spłat (...) - (...)” w szczególności operacji wskazano ponadto (...). **(potwierdzenie transakcji k. 44)**

W dniu 31 lipca 2019 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. zawarła z DeltaWise OÜ z siedzibą w T. (Estonii) umowę cesji wierzytelności, obejmującą wierzytelności wymienione w Potwierdzeniu Transakcji Kredytowego Instrumentu Pochodnego nr 1L/ (...), w tym wierzytelność z umowy pożyczki o nr (...) (L. I.) z dnia 22 marca 2019 roku (L. date) dotyczącą klienta o nr (...) (C. I.). **(kserokopia umowy cesji wierzytelności k. 35-38, potwierdzenie swapu ryzyka kredytowego k. 39-40 z zał. k. 41, zawiadomienie o zdarzeniu kredytowym k. 43, zawiadomienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą k. 42)**

W dniu 10 października 2019 roku powód zawarł z DeltaWise OÜ z siedzibą w T. (Estonii) umowę przelewu wierzytelności, obejmującą wierzytelności wskazane w załączniku nr 1 do przedmiotowej umowy, w tym wierzytelność z umowy pożyczki o nr (...) z dnia 22 marca 2019 roku dotyczącą klienta o nr (...). **(kserokopia umowy cesji wierzytelności k. 22-31, wyciąg z załącznika k. 34)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powód (...) Sp. z o.o. w W. nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanej E. R. wynikająca z umowy pożyczki zawartej w dniu 22 marca 2019 roku w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem.

W myśl przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających

na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw. W niniejszej sprawie to zatem powód powinien wykazać, iż pierwotnego wierzyciela łączyła z pozwaną umowa pożyczki przenosząca określoną wartość, której to powinności nie sprostał.

Powód nie udowodnił, że pozwana była stroną umowy pożyczki z dnia 22 marca 2019 roku, że otrzymała na jej mocy określoną kwotę pieniężną, którą wraz z prowizją zobowiązała się zwrócić w terminie do dnia 21 kwietnia 2019 roku. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia powód powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaze, że pożyczka została udzielona.

W niniejszej sprawie fakt udzielenia pozwanej pożyczki nie został przez powoda udowodniony. Powód poprzestał wyłącznie na złożeniu wydruku umowy ramowej pożyczki oraz wydruku umowy pożyczki z dnia 22 marca 2019 roku nr (...) oraz potwierdzenia wykonania przelewu na kwotę 6.000 zł (z dnia 22 marca 2019 roku). Rzecz jednak w tym, iż z przedłożonych dokumentów nie wynika, że pozwana była klientem pierwotnego wierzyciela, tj. dokonała czynności związanych z utworzeniem konta na portalu pożyczkodawcy i weryfikacją swojej osoby, a następnie złożyła wniosek o pożyczkę, która została jej udzielona. Skoro zgodnie z umową ramową pożyczki (a także twierdzeniami samego powoda przytoczonymi w uzasadnieniu pozwu), warunkiem udzielenia pożyczki było m.in. posiadanie na stronie internetowej pożyczkodawcy aktywnego profilu klienta, złożenie wniosku o udzielenie pożyczki, a następnie potwierdzenie tego wniosku opłatą rejestracyjną uiszczoną z indywidualnego rachunku bankowego pożyczkobiorcy albo przejście pozytywnie weryfikacji przy wykorzystaniu aplikacji I., a następnie zawarcie umowy pożyczki z pożyczkodawcą, to obowiązkiem powoda było wykazanie zaistnienia wszystkich w/w faktów. Powód winien wykazać, że pozwana złożyła wniosek o pożyczkę, z której wywodził dochodzone roszczenie, niewątpliwie przecież wniosek taki musiał zostać zarejestrowany na utworzonym przez pozwaną koncie klienta, a także, że wniosek ten został następnie potwierdzony przez pozwaną uiszczeniem stosownej opłaty rejestracyjnej z jej indywidualnego rachunku bankowego albo że pozwana podała pożyczkodawcy swój numer rachunku bankowego by ten za pomocą aplikacji I. zweryfikował klienta (łącząc się na chwilę z bankiem, w którym pożyczkobiorca posiada rachunek celem pobrania danych o kliencie). Tymczasem w aktach sprawy brak jest zarówno wniosku o udzielenie pożyczki potwierdzonego opłatą rejestracyjną, jak też dowodu na okoliczność, że rachunek bankowy nr 53 1020 (...) (...) był w dacie, w której miało dojść do zawarcia umowy, indywidualnym rachunkiem bankowym należącym do pozwanej, albo że pozwana została zweryfikowana przez aplikację I.. Przedstawione przez powoda dokumenty dowodzą tylko tego, że została sporządzona umowa zawierająca dane pozwanej (nie wiadomo jednak przez kogo podane), a następnie, że na rachunek bankowy o nr „53 1020 (...) (...)” należący nie wiadomo do kogo została przelana kwota 6.000 zł, brak też dowodu na to by przelewu tego dokonał pierwotny wierzyciel (...) Sp. z o.o. (płatność była bowiem realizowana przez D.). Nie sposób zatem przyjąć, iż pozwana wnioskuje o udzielenie jej pożyczki czy też zaakceptowała jej warunki. Przedłożony wydruk umowy pożyczki czy wydruk umowy ramowej nie może być podstawą ustalenia treści umowy pożyczki jaka miała zostać zawarta według twierdzeń powoda. Powód nie przedstawił żadnych dowodów na wymianę przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem oświadczeń woli, które mogłyby świadczyć o zawarciu umowy pożyczki. Postanowień umowy pożyczki nie sposób też ustalić w oparciu o potwierdzenie wykonania przelewu z przyczyn wskazanych powyżej, w tym m.in. właśnie ze względu na to, że w oparciu o ten dokument nie sposób nawet ustalić

danych podmiotu, który dokonał przysporzenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że samo potwierdzenie wykonania przelewu na rzecz danej osoby, nie oznacza jeszcze, że osoba ta przelew ten otrzymała. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 31 października 2014 roku (I ACa 607/14, LEX), na dostawcy usług płatniczych spoczywa jedynie obowiązek weryfikacji numeru rachunku, nie zaś danych posiadacza rachunku, na którego rzecz ma nastąpić wpłata. Oznacza to, że w świetle obowiązujących przepisów bankowi nie można zarzucić niedochowania należytej staranności poprzez niesprawdzenie personaliów beneficjenta przelewu z danymi posiadacza rachunku. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy uznać należy, że potwierdzenie przelewu z k. 44 należy interpretować wyłącznie w ten sposób, iż przelew ten został wykonany na rachunek o numerze „53 1020 (...) (...)”, co jeszcze nie przesądza o tym, że rachunek ten należał do E. R.. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już w pozwie. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej.

Wyjaśnić przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania cywilnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyżnowski i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148). Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2003 roku, I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389). Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy, że konieczność wykazania legitymacji biernej pozwanego istniała niewątpliwie już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, skoro twierdzenie to stanowiło podstawę roszczenia dochodzonego niniejszym powództwem.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwana ma obowiązek zapłaty na jego rzecz kwoty dochodzonej pozwem, co musiało skutkować oddaleniem powództwa w całości.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. Strona pozwana wygrała proces w całości, dlatego też była uprawniona do żądania zwrotu kosztów procesu w pełnej wysokości.

Koszty poniesione przez pozwaną wyniosły 1.817 zł i obejmowały koszty zastępstwa radcy prawnego w wysokości 1.800 zł oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.